

Životné prostredie

revue pre teóriu a tvorbu životného prostredia

Roč. XXXIII

6/1999

Obsah

J. Keller: Několik otazníků péče o životní prostředí	285
M. J. Lisický: Interakcie ego – prostredie na ceste k Ja	288
P. Krchnák: O starostlivosti o prírodu alebo o dosahovaní dobra	291
I. Vološčuk: Filozofia využívania prírodných zdrojov	294
G. Bianchi, V. Rosová: Je environmentálna kríza krízou sociálneho správania sa?	299
P. Zdycha: Dobří poľovníci chránia zver a jej životné prostredie	303
H. Ružičková: Botanika a botanici v krajinnokoologickom plánovaní Slovenska	307
L. Weismann, O. Habušťová: Vplyv pesticídnej ochrany rastlín na vývoj a zloženie entomocenóz v agroekosystémoch	311
D. Tóth, F. Hindák, D. Sládeková: Mikrobiologické indikátory stavu životného prostredia v okolí jadrových elektrární	314
I. Burčík, J. Hronský: Biomonitorovanie znečistenia ovzdušia v okolí spaľovne komunálneho odpadu Košice-Krásna	320
Tribúna	
Starostlivosť na tri spôsoby	
J. Šeffler: Starostlivosť o životné prostredie podľa DAPHNE	323
J. Lukáč: Starostlivosť nezasahovaním	324
O. Malýš: Výchova prostredníctvom osobnej skúsenosti	327

Starostlivosť o životné prostredie (ochrana starostlivosťou)

90. roky boli programom IEEP (International Environmental Education Programme) v rámci UNESCO vyhlásené za Medzinárodnú dekádu environmentálnej výchovy ako výchovy predovšetkým k starostlivosti o prírodu a životné prostredie. A Európsky rok ochrany prírody (European Nature Conservation Year – ENCY '95) nám pripomína: "Mysli na budúcnosť, staraj sa o prírodu". Je faktom, že naše myslenie na budúcnosť, a to najmä v súčasnosti, je stále intenzívnejšie. Spája sa však toto myslenie na budúcnosť so staraním sa, resp. našou starostlivosťou o prírodu, životné prostredie ako základným predpokladom jej samotnej? Ale čo je vlastne starostlivosť a od čoho ju môžeme, alebo aj máme odvodzovať? Z týchto základných otázok však vyplývajú mnohé ďalšie, na ktoré chceme v monotéme upozorniť. Je starostlivosť len ochranou pred poškodením, ničením, negatívnymi zásahmi človeka do prírody? Alebo je zachraňovaním, obnovovaním už poškodeného alebo zničeného, či azda pozitívnou aktivitou, zasahovaním v podobe pomoci, poskytovania potrebného? Ale potrebuje vôbec príroda našu starostlivosť, je odkázaná na našu ochranu, záchranu či pomoc? A ak by aj áno, kto by sa mal o prírodu starať? Azda len tí, ktorí ju majú na starosti? Alebo tí, ktorí sa chcú starať, lebo sa nemôžu nestarať, sú "starostlivcami", a to z dobrej vôle? Alebo je to úloha pre nás všetkých? Ako dosahovať toho, aby sa ľudia stávali starostlivcami? A kto by sa mal o to starať, a na čo všetko sa pritom môže odvolávať, čoho všetkého sa dovolávať? Ako sa ale treba starať o prírodu? Môže byť azda súčasná veda dostatočným teoretickým základom možnej, vhodnej a prírode osožnej starostlivosti? Alebo by sme si mali uvedomiť i priznať, že zatiaľ nevieme dobre ako sa starať, a preto potom presadzovať v maximálnej miere starostlivosť nezasahovaním? Ale čo je lepšie pre prírodu, a teda aj pre človeka? A aj keby sme vedeli ako sa starať, ostáva otázka, kde vziať na starostlivosť prostriedky? Na takéto a mnohé ďalšie otázky hľadajú odpovede autori tohto čísla. Prišli by sme si, aby budúcnosť v jedinečnej podobe roku 2000 ohlasovalo aj toto číslo Životného prostredia, orientujúc pozornosť na starostlivosť o prírodu a životné prostredie, ako na problém, od vyriešenia ktorého závisí, či naše myslenie na budúcnosť umožní aj žitie ľudí v nej. A to je dobro, ktoré človek môže dosiahnuť len starosťou (starostlivosťou).

Peter Krchnák, Mikuláš J. Lisický

Esej

- J. Sucháň:** Starostlivosť o prírodu a životné prostredie 329

Kontakty

- J. Szöllös:** Rieka života 330

Aktuality

- M. Huba:** Fórum 2000 283
V. Banášová, L. Halada: Slovenská ekologická spoločnosť 332
K. Ďurkiovská: Environmentálny žurnalizmus 333
D. Slávik: Cena Eurosite BR Poľana .. 333

Recenzie

- J. Pirč:** Etika a právo životného prostredia 334

Contents

- J. Keller:** Some Questionmarks on Care of the Environment 285
M. J. Lisický: Interactions between Ego and the Environment on their Way to Self 288
P. Krchnák: On Care of Nature or Achievement of Good 291
I. Vološčuk: Philosophy of Utilisation the Nature Resources 294
G. Bianchi, V. Rosová: Is the Environmental Crisis a Crisis of Social Behaviour? 299
P. Zdycha: Good Hunters Protect Game and its Environment 303
H. Ružičková: The Botany and Botanics in Landscape Ecological Planning in Slovakia 307
E. Weismann, O. Habušťová: The Influence of Pesticide Plant Protection on the Composition and Development of Insect Communities in the Agroecosystems 311
I. Burčík, J. Hronský: Biomonitoring of Air Pollution in the Surroundings of the Waste Incinerating Plant Košice-Krásna 314
D. Tóth, F. Hindák, D. Sládeková: Microbiological Indicators of the

Care for the environment (protection by care)

Within the frame of UNESCO programme IEEP (International Environmental Education Programme) the 1990s were proclaimed the decade of environmental education, focused first of all to care for the nature and environment. The European Nature Conservation Year (ENCY '95) recalls "Look to the future, look after nature". It is a fact that, especially at present, our thinking about the future is more intensive. But does this concept of future link with the care for nature, environment, as the basic precondition of itself? But what is care and from what can and/or should we derive it? From these basic questions follow many other ones to which this issue wants to pay attention. Is care only the protection against damage destruction, negative interferences of man with nature? Or is it the salvation, restoration of something being damaged or destroyed, or is it perhaps a positive activity, interference in the form of help provision of what is necessary? Does nature need our care, is it dependent on our protection or help? And if so – who ought to care for nature? Maybe only those whose duty it is? Or those who want to care because they cannot be inactive, they look after because of good will? Or is it a task for all of us? How to achieve that people became to be interested? And who ought to care for it and what could he refer to, what could he invoke? And how to take care of nature? Can be the contemporary science a sufficient theoretical base of possible, suitable and nature friendly care? Or ought we consider and admit that up to now we do not know properly how to care and for that reason push the care trough non-acting to the maximum degree? What is better for nature and also for man? And even if we knew how to care, the question where to get finances for it remains. The authors of this issue try to find the answers to these and many other questions. We wish that the future in the shape of the unique year 2000 will be announced also by this issue of Životné prostredie directing the attention to care for the nature and environment as to a problem on the solving of which depends whether our conception of the future will enable also the living of human beings in it. And this is the good that man can reach only by care.

Peter Krchnák, Mikuláš J. Lisický

State of Environment in the Surrounding of Nuclear Power Plants 320

Tribune

The care in its three approaches

- J. Šeffler:** The Care for the Environment by DAPHNE 323
J. Lukáč: The Care by Non-interference 324
O. Makýš: Education by means of Personal Experience 327

Essay

- J. Sucháň:** The Care of Nature and the Environment 329

Contacts

- J. Szöllös:** The River of Life 330

Recent News

- M. Huba:** Forum 2000 283
V. Banášová, L. Halada: Slovak Ecological Society 332
K. Ďurkiovská: Environmental Journalism 333
D. Slávik: Eurosite BR Poľana Award 333

Reviews

- J. Pirč:** Ethics and Rights of the Environment 334